

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Algemene Rekenkamer
T.a.v. A.P. Visser
Korte Voorhout 8
2514 ED DEN HAAG

**Financieel-Economische
Zaken**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum

Betreft Bestuurlijke reactie op het Verantwoordingsonderzoek 2020 OCW

Geachte heer Visser,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw conceptrapportage Verantwoordingsonderzoek 2020 Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII). Hierbij ontvangt u mijn reactie, mede namens de minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media.

Het is goed te lezen dat de onvolkomenheid bij het begrotingsbeheer van de verplichtingen is opgelost evenals het aandachtspunt met betrekking tot staatssteun. Het eerder geconstateerde aandachtspunt met betrekking tot de controleprotocollen is door OCW opgepakt. Daarnaast is het fijn dat de verbeteringen die we afgelopen jaar hebben weten te realiseren met betrekking tot het autorisatiebeheer DUO en de informatiebeveiliging door de Algemene Rekenkamer zijn meegenomen in de beoordeling. Ik zal hieronder op de verschillende onvolkomenheden ingaan.

Autorisatiebeheer DUO

Zoals de Algemene Rekenkamer constateert heeft DUO in 2020 voortgang geboekt en de basis verder versterkt. Tevens wordt onderkend dat het een veelomvattend traject is, gezien het grote aantal systemen en de hoeveelheid werk die dit met zich meebrengt. Ook in 2021 zal het autorisatiebeheer dan ook de aandacht blijven hebben en zullen we verdere verbeterstappen zetten.

Informatiebeveiliging concernbreed

Ook heeft OCW in 2020 voortgang geboekt op het gebied van de informatiebeveiliging. OCW heeft een projectteam van specialisten samengesteld die planmatig de onvolkomenheid aanpakt. Op basis hiervan worden de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer opgevolgd, waarbij de uitwerking ook deels is voorzien binnen het IB jaarplan 2021. Het is daarbij bemoedigend te lezen dat OCW adequaat heeft gereageerd op incidenten met betrekking tot het overnemen van WhatsApp-accounts door criminelen.

Op de door de Algemene Rekenkamer geconstateerde risico's ten aanzien van het M&O beleid bij sommige subsidies en het onderzoek inhaalprogramma's onderwijsachterstanden door corona reageer ik in samenhang.

Inhaal- en ondersteuningsprogramma's leerachterstanden vanwege corona

In de discussie hierover met zowel de Algemene Rekenkamer als de Auditdienst Rijk speelt een aantal zaken. Ten eerste spelen hier de principiële keuzes en verantwoordelijkheden die binnen het onderwijsstelsel zijn afgesproken en mede volgen uit de Grondwettelijke vrijheid van onderwijs een belangrijke rol. Eén van die keuzes heeft betrekking op rol- en verantwoordelijkheidsverdeling: zo stelt OCW de kaders van het onderwijs vast en hebben de onderwijsinstellingen de ruimte hier invulling aan te geven. Onderwijsinstellingen en –professionals hebben kennis van de inhoud van het onderwijs én inzicht in de achtergrond en het niveau van de leerlingen.

Autonomie van scholen en professionele ruimte van leraren en andere onderwijsprofessionals zijn wezenlijke uitgangspunten van het Nederlandse onderwijsbeleid. Dat laat onverlet dat de rijksoverheid scholen hierbij wel kan ondersteunen en richting kan bieden, zoals de zogeheten 'menukaart aangetoond effectieve interventies' in het Nationaal Programma Onderwijs en de mogelijkheid tot twee keer zoveel subsidie binnen de regeling inhaal- en ondersteuningsprogramma's voor scholen met meer kwetsbare leerlingen.

M&O beleid

Onderwijsinstellingen verantwoorden zich financieel en bestuurlijk over hoe ze hun (wettelijke) opdracht hebben vormgegeven via hun jaarverslag, welke door een externe accountant wordt gecontroleerd en goed gekeurd. Dit jaarverslag is openbaar en staat ter beschikking van zowel het horizontale toezicht, de ouderraad en medezeggenschapsraad, als de onderwijsinspectie die het (financieel) jaarverslag gebruikt voor risicogericht (verticale) toezicht, waarbij de kwaliteit van het onderwijs een belangrijk onderdeel is. Gezien deze checks and balances die in het onderwijssysteem zijn vastgelegd, heb ik vertrouwen dat de risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik door onderwijsinstellingen uiterst beperkt is. Als uit het systeem van checks and balances toch signalen komen en blijkt dat de subsidie oneigenlijk wordt gebruikt, kan de hoogte van de subsidie worden bijgesteld en zo nodig worden teruggevorderd.

Daarnaast heeft de Tweede Kamer OCW bij motie opgedragen de verantwoordingslasten bij de regeling inhaal- en ondersteuningsprogramma's te verminderen, waardoor de besteding van de middelen minder gedetailleerd wordt verantwoord. Via verschillende gerichte uitvragen en met de implementatiemonitor wordt desondanks inzichtelijk gemaakt wat de opbrengst en outcome van de regeling is.

Met de Algemene Rekenkamer ben ik van mening dat bewuste keuzes over de financiering, controle en verantwoording op zijn plaats zijn. We bepalen vooraf welke informatie over resultaten en uitgaven nodig is. Waarbij het van belang is de balans te bewaken tussen de bestedingsvrijheid die scholen en instellingen hebben en de verantwoording over publieke middelen.

Mede namens de minister van Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven